

HISTORIALLINEN AIKAKAUSKIRJA

109. vuosikerta

Julkaisijat Suomen Historiallinen Seura ja Historian Ystävien Liitto

Päätoimittaja: Marko Lamberg

Toimitussihteeri: Veikko Kallio

Toimittajat: Juhana Aunesluoma, Seija Jalagin, Anu Lahtinen, Marko Tikka

Hallitus: Jukka Tarkka (pj.), Pauli Kettunen (vpj.), Christian Krötzl,

Tuomo Lappalainen, Markku Peltonen, Harri Rinta-aho

Ulkoasu: Heikki Kalliomaa

Historiallisen Aikakauskirjan artikkelit ovat läpikäyneet tieteellisen vertaisarvioinnin.

pro.tsv.fi/haik ■ ISSN 0018-2362

SISÄLLYS

Suuntaviivoja

Marko Lamberg, Muutosten keskeltä 1

Keho, mieli ja kieli

Antti Lepistö, Rauhan biologit. Darwinismi suomalaisessa yhteiskunnallisessa ajattelussa 1970- ja 1980-luvulla 4

Laura Ekholm – Simo Muir, Isänmaasuhteen rakentaminen ”kansallisten” nimien avulla. Helsingin juutalaisessa seurakunnassa tehdyt sukunimien vaihdot 1933–1944 29

Ville Salminen, Lobotomia psykiatrisena hoitomuotona Suomessa 48

Kolumni

Maiju Lehmijoki-Gardner, Länsimaa vaan ei Eurooppa 60

Tutkimus

Antti Malinen, Korsuista kodittomuuteen. Rintamasotilaat asunnonhakijoina sodanjälkeisessä Helsingissä 62

Katsaus

Anssi Halmesvirta, Itäisen Keski-Euroopan etnisen järjestely toisen maailmansodan jälkeen 74

Syväloutaus

Oula Silvennoinen, Lojaalin oppositiomiehen muotokuva 85

Arvosteluja

Jyrki Knuutila, Soturi, kuningas, pyhimys. Pyhän Olavin kultti osana kristillistymistä Suomessa 1200-luvun alkupuolelta 1500-luvun puoliväliin (*Elina Räsänen*) 90

Kirsi Salonen, Synti ja sovitus, rikos ja rangaistus. Suomaalaisten rikkomuksista keskiajalla (*Päivi Salmesvuori*) 92

Eva Ahl-Waris, Historiebruk kring Nädendal och den kommemorativa anatomin av klostrets minnesplats (*Christer Nordlund*) 94

Sari Katajala-Peltomaa, Gender, Miracles, and Daily Life. The Evidence of Fourteenth-Century Canonization Process (*Katja Ritari*) 96

Keskiajan avain. Toim. Marko Lamberg, Anu Lahtinen ja Susanna Niiranen; Att studera medeltiden. Lena Roos (*Sini Kangas*) 97

Pasi Saarimäki, Naimisen normit, käytännöt ja konfliktit. Esiaviollinen ja aviollinen seksuaalisuus 1800-luvun lopun keskisuomalaisella maaseudulla (*Antti Häkkinen*) 99

Oiva Turpeinen, Mustan kullan maa. Tervan matka maailmalle (*Mikko Huhtamies*) 102

Teemu Keskisarja, Vihreän kullan kirous. G. A. Serlachiuksen elämä ja afäärit (*Petri Karonen*) 104

Ilkka Huhta, Papit sisällissodassa 1918 (*Sami Suodenjoki*) 106

Sirpa Kähkönen, Vihan ja rakkauden liekit. Kohotalona 1930-luku (*Ulla Aatsinki*) 107

Juhani Suomi, Lohen sukua (*Vesa Vares*) 109

Maria Lähtenmäki, Maailmojen rajalla. Kannaksen rajamaa ja poliittiset murtumat 1911–1944 (*Outi Fingerroos*) 110

Karjala itärajan varjossa. Viipurin läänin historia VI. Toim. Yrjö Kaukiainen ja Jouko Nurmiainen (*Jouko Vahkola*) 111

Pekka Gronow, Kahdeksas taide. Suomalaisen radioilmaisun historia 1923–1970 (*Jari Muikku*) 114

History and Theory: The Next Fifty Years (*Matti Pellonen*) 115

Tiedemaailma

Palkittuja 117

Tutkijoiden ääni ja sähköiset aineistot 117

Kirjoittajat 117

Sivupeili 118

Notes on the content 119

Kansi: Charles Darwin. Karikatyyri James Jacques Tissot 1871. Bridgeman Art Culture History.